

Határozatok Tára

TAMARA ÁPETA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2023. október 26.¹

C-670/22. sz. ügy

Staatsanwaltschaft Berlin
kontra
M. N.

(a Landgericht Berlin [berlini regionális bíróság, Németország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – 2014/41/EU irányelv – Európai nyomozási határozat – A 6. cikk (1) bekezdése – Az európai nyomozási határozat kibocsátásának feltételei – Egy másik tagállamnak már birtokában lévő bizonyítékok átadása – A kibocsátó hatóság fogalma – A 2. cikk c) pontjának i. alpontja – A bizonyítékok elfogadhatósága”

I. Bevezetés

1. Az európai nyomozási határozat (ENYH) olyan uniós eszköz, amely lehetővé teszi a bűnügyi nyomozásokban való határokon átnyúló együttműködést. Azt az ENYH-irányelv² szabályozza. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem először ad alkalmat a Bíróságnak ezen irányelv olyan helyzetben történő értelmezésére, amelyben az ENYH-t egy másik államnak már birtokában lévő bizonyítékok átadása céljából bocsátották ki.

2. Egy németországi bűnügyi nyomozás céljából a Generalstaatsanwaltschaft Frankfurt am Main (frankfurti főügyészség, Németország) több ENYH-t bocsátott ki egy EncroChat-felhasználók elleni közös francia–holland bűnügyi nyomozás során gyűjtött bizonyítékok átadását kérve. Az EncroChat egy titkosított távközlési hálózat volt, amely közel tökéletes anonimitást kínált felhasználói számára.³

¹ Eredeti nyelv: angol.

² A büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló, 2014. április 3-i 2014/41/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 130., 1. o.; helyesbítés: HL 2015. L 143., 16. o.) (a továbbiakban: ENYH-irányelv).

³ Ez egy (felderíthetetlen titkosított interfésszel rendelkező) kettős operációs rendszert foglalt magában, amelyben a készülék nem rendelkezett kamerával, mikrofonnal, GPS-szel vagy USB-porttal. Az üzenetek automatikusan törlődhettek, és a felhasználók egy speciális PIN-kód vagy rossz jelszó egymást követő többszöri megadása után képesek voltak azonnal törölni a készüléken tárolt összes adatot. Végül szükség esetén egy távoli helpdesk vagy viszonteladó is képes volt törölni a készüléken tárolt összes adatot. További információért lásd:

<https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/>

dismantling-of-encrypted-network-sends-shockwaves-through-organised-crime-groups-across-europe.

3. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapját a Landgericht Berlin (berlini regionális bíróság, Németország) előtt az M.N. ellen, a fent említett ENYH-k alapján átadott, elfogott távközlési adatok alapján indított büntetőeljárások egyike képezi. A kérdést előterjesztő bíróság előtt az a kérdés merült fel, hogy az ENYH-irányelv megsértésével bocsátották-e ki az ENYH-kat, és ha igen, akkor ez milyen következményekkel járhat az ilyen bizonyítékok büntetőeljárásban történő felhasználására nézve.

II. Az alapeljárás tényállása, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

4. Az alap-büntetőeljárás alapjául egy Franciaországban indított, majd Franciaország és Hollandia közös műveleteként lefolytatott bűnügyi nyomozás szolgál, amelynek során az EncroChat-hálózat felhasználói között folyamatban lévő chatekben küldött helymeghatározó, forgalmi és kommunikációs adatokat, köztük szövegeket és képeket fogtak el.

5. Az említett közös művelet keretében kifejlesztettek egy trójai programot, amelyet 2020 tavaszán feltöltöttek a roubaix-i (Franciaország) szerverre és onnan egy szimulált frissítés révén telepítettek a végberendezésekre. A tribunal correctionnel de Lille (lille-i büntetőbíróság, Franciaország) engedélyezte a kommunikációs adatok gyűjtésére irányuló műveletet. E titkos információgyűjtés 122 országban érintett EncroChat-felhasználókat, köztük Németországban hozzávetőleg 4600 felhasználót.

6. A 2020. március 9-i videokonferencián az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust) tájékoztatást nyújtott más országok részére a francia rendőrség által tervezett megfigyelési intézkedésekről és az adatok tervezett továbbításáról. A Bundeskriminalamt (szövetségi bűnügyi hivatal, Németország) és a frankfurti főügyészség képviselői jelezték a német felhasználók adatai iránti érdeklődésüket.

7. A frankfurti főügyészség 2020. március 20-án nyomozást indított ismeretlen elkövetővel szemben. A francia–holland nyomozócsoport által gyűjtött adatokat 2020. április 3-tól a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynöksége (Europol) egy szervere útján többek között a német hatóságok rendelkezésére bocsátották.

8. 2020. június 2-án a frankfurti főügyészség az ismeretlen elkövetővel szembeni német nyomozás keretében ENYH útján kérte a francia hatóságoktól, hogy engedélyezzék az EncroChat-adatok büntetőeljárások céljára történő felhasználását. E kérelem alapjául annak gyanúja szolgált, hogy eddig nem azonosított személyek jelentős mennyiségű kábítószer tiltott kereskedelmének bűncselekményét követték el. E személyek mindazonáltal a gyanú szerint egy németországi bűnszervezet tagjai voltak, amely EncroChat-telefonokat használt. A lille-i büntetőbíróság (Franciaország) engedélyezte a német felhasználók EncroChat-adatainak továbbítását és azok bírósági felhasználását kérő ENYH végrehajtását. Ezt követően két – 2020. szeptember 9-i, illetve 2021. július 2-i – kiegészítő ENYH alapján további adatokat továbbítottak.

9. A kapott bizonyítékok alapján a frankfurti főügyészség elkülönítette az egyedileg meghatározott EncroChat-felhasználókkal szemben lefolytatandó nyomozásokat, és azokat helyi ügyészségek elé utalta. Ezt követően a Staatsanwaltschaft Berlin (berlini ügyészség, Németország) többrendbeli, Németországban jelentős mennyiségre elkövetett tiltott kábítószer-kereskedelem és jelentős mennyiségre elkövetett tiltott kábítószer-birtoklás miatt vádat emelt a jelen ügy vádlottjával szemben.

10. E büntetőeljárás jelenleg a kérdést előterjesztő bíróság előtt van folyamatban. Még ha az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ezt nem fejtí is ki egyértelműen, úgy tűnik, hogy az említett eljárásban felmerült a kérdés, hogy a frankfurti főügyészség által kibocsátott ENYH-kat az ENYH-irányelv megsértésével bocsátották-e ki, és ha igen, akkor ki kell-e zárni azokat bizonyítékként a vádlott elleni büntetőeljárásban.

11. E körülményekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„1) A[z ENYH-irányelv] 2. cikkének c) pontjával összefüggésben értelmezett 6. cikkének (1) bekezdése szerinti »kibocsátó hatóság« ismervének értelmezéséről

a) Bíróságnak kell-e kibocsátania az olyan [ENYH-t], amely a már a végrehajtó államban (a jelen esetben: Franciaország) található bizonyítékok megszerzésére irányul, ha a kibocsátó állam (a jelen esetben: Németország) joga szerint hasonló belföldi ügyben az alapul szolgáló bizonyítékgyűjtést bíróságnak kellett volna elrendelnie?

b) Így van-e ez másodlagosan legalábbis akkor, ha a végrehajtó állam az alapul szolgáló intézkedést a kibocsátó állam területén hajtotta végre azzal a céllal, hogy a megszerzett adatokat ezt követően büntetőeljárás lefolytatása céljából a kibocsátó állam ezen adatok iránt érdeklődő nyomozóhatóságai rendelkezésére bocsássa?

c) A kibocsátó állam nemzeti hatásköri szabályaitól függetlenül mindig bíróságnak (illetve független, bűnügyi nyomozást nem folytató szervnek) kell-e kibocsátania a bizonyítékszerzésre irányuló ENYH-t, amennyiben az intézkedés magas szintű alapvető jogokba való súlyos beavatkozásra vonatkozik?

2) A[z ENYH-irányelv] 6. cikke (1) bekezdése a) pontjának értelmezéséről

a) Ellentétes-e a[z ENYH-irányelv] 6. cikke (1) bekezdésének a) pontjával a végrehajtó államban már meglévő, titkos távközlési információgyűjtésből származó adatok – különösen forgalmi és helymeghatározó adatok, valamint rögzített kommunikációs tartalmak – továbbítására irányuló ENYH, ha a végrehajtó állam által végrehajtott titkos információgyűjtés egy távközlési szolgáltatáshoz csatlakozó valamennyi felhasználóra kiterjed, az ENYH-val a kibocsátó állam területén használt valamennyi csatlakozás adatainak továbbítását kérik, és sem a titkos információgyűjtési intézkedés elrendelése és végrehajtása során, sem az ENYH kibocsátása során nem álltak fenn súlyos bűncselekményeknek ezen egyéni felhasználók általi elkövetésére utaló konkrét támpontok?

b) Ellentétes-e a[z ENYH-irányelv] 6. cikke (1) bekezdésének a) pontjával az ilyen ENYH abban az esetben, ha a titkos információgyűjtési intézkedés révén megszerzett adatok integritását a végrehajtó állam hatóságai átfogó titoktartás miatt nem tudják ellenőrizni?

3) A[z ENYH-irányelv] 6. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezéséről

- a) Ellentétes-e a [z ENYH-irányelv] 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjával a végrehajtó államban (Franciaország) már meglévő távközlési adatok továbbítására irányuló ENYH, ha a végrehajtó államnak az adatgyűjtés alapjául szolgáló titkos információgyűjtési intézkedése a kibocsátó állam (Németország) joga szerint hasonló belföldi ügyben nem lett volna megengedett?
 - b) Másodlagosan: Megállapítható-e ez legalábbis akkor, ha a végrehajtó állam a titkos információgyűjtést a kibocsátó állam területén és annak érdekében hajtotta végre?
- 4) A [z ENYH-irányelv] 31. cikke (1) és (3) bekezdésének értelmezéséről
- a) A [z ENYH-irányelv] 31. cikke értelmében vett titkos távközlési információgyűjtésről van-e szó a végberendezésekhez való leplezett hozzáféréssel együtt járó, valamely internetalapú távközlési szolgáltatás forgalmi, helymeghatározó és kommunikációs adatainak megszerzésére irányuló intézkedés esetében?
 - b) Mindig bírósághoz kell-e intézni a [z ENYH-irányelv] 31. cikkének (1) bekezdése szerinti értesítést, vagy bírósághoz kell-e intézni az értesítést legalábbis akkor, ha a titkos információgyűjtést végző állam (Franciaország) által tervezett intézkedést az értesített állam (Németország) joga szerint hasonló belföldi esetben csak bíróság rendelhetné el?
 - c) Amennyiben a [z ENYH-irányelv] 31. cikke az érintett távközlési felhasználók egyéni védelmére is szolgál, kiterjed-e ez az adatoknak az értesített államban (Németország) büntetőeljárás lefolytatása céljából történő felhasználására is, és adott esetben egyenértékű-e ez a cél az értesített tagállam szuverenitásának védelmére irányuló tágabb céllal?
- 5) Az uniós joggal ellentétes bizonyítékszerzés jogkövetkezményei
- a) A bizonyítékok uniós joggal ellentétes ENYH-val történő megszerzése esetén következhet-e közvetlenül a tényleges érvényesülés uniós jogi elvéből a bizonyítékok felhasználásának tilalma?
 - b) A bizonyítékok uniós joggal ellentétes ENYH-val történő megszerzése esetén a bizonyítékok felhasználásának tilalmához vezet-e az egyenértékűség uniós jogi elve, ha a bizonyítékok végrehajtó államban történő megszerzésének alapjául szolgáló intézkedést a kibocsátó államban hasonló belföldi esetben nem lehetett volna elrendelni, és az ilyen jogellenes belföldi intézkedéssel szerzett bizonyítékokat a kibocsátó állam joga szerint nem lehetne felhasználni?
 - c) Ellentétes-e az uniós joggal, különösen a tényleges érvényesülés elvével az, ha az olyan bizonyítékok büntetőeljárásban történő felhasználását, amelyek megszerzése éppen a bűncselekmény gyanújának hiánya miatt volt ellentétes az uniós joggal, az érdekek mérlegelése keretében az először a bizonyítékok értékelése révén ismertté vált cselekmények súlyosságával igazolják?

d) Másodlagosan: Következik-e az uniós jogból, különösen a tényleges érvényesülés elvéből az, hogy az uniós jognak valamely nemzeti büntetőeljárásban a bizonyítékok megszerzése során történő megsértése súlyos bűncselekmények esetén sem maradhat teljes egészében következmények nélkül, és ezért azt legalább a bizonyítékok értékelése vagy a büntetéskiszabás szintjén figyelembe kell venni a terhelt javára?”

12. Írásbeli észrevételeket nyújtott be a berlini ügyészség, a német, az észt, a francia, a holland, a lengyel és a svéd kormány, Írország, valamint az Európai Bizottság.

13. 2023. július 4-én tárgyalás tartására került sor, amelyen M. N., a berlini ügyészség, a cseh, a német, a spanyol, a francia, a magyar, a holland és a svéd kormány, Írország, valamint a Bizottság szóbeli észrevételeket terjesztett elő.

III. Elemzés

A. Előzetes észrevételek

14. Az elfogott EncroChat-adatokon alapuló, bűnösséget megállapító ítéletekkel szembeni jogorvoslatok hullámokat kavarnak az európai legfelsőbb bíróságok körében,⁴ és ez alól a Bíróság sem kivétel.

15. Ezen ügyek többsége a Franciaország által végrehajtott titkos információgyűjtési intézkedések ellen irányul. Még ha ez a kérdés nyilvánvalóan releváns is az ilyen titkos információgyűjtés útján gyűjtött bizonyítékok alapján indított büntetőeljárásokban, fontos tisztázni, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem nem a francia titkos információgyűjtési intézkedések érvényességére vonatkozik.

16. A jelen ügyben sokkal inkább a frankfurti főügyészség által kibocsátott ENYH-knak az ENYH-irányelvvel való esetleges összeegyeztethetlenségéről és ezen összeegyeztethetlenség megállapításának következményeiről van szó. Nem ezek az ENYH-k szolgáltak az EncroChat-felhasználók közötti távközlés elfogására irányuló francia intézkedések alapjául. A titkos információgyűjtésre a szóban forgó ENYH-któl függetlenül került sor. Az e titkos információgyűjtési intézkedésekkel szembeni bírósági jogorvoslat az illetékes francia bíróságok hatáskörébe tartozik.

17. A jelen ügyben szóban forgó ENYH-k nem titkos távközlési információgyűjtés útján történő franciaországi adatgyűjtésre irányultak, hanem csak a titkos információgyűjtés útján Franciaországban már megszerzett bizonyítékok átadását kérték.

⁴ Például a Conseil constitutionnel (alkotmánytanács, Franciaország) 2022 áprilisában a 2022. április 8-i 2022–987 QPC. sz. határozatában megállapította, hogy a francia szabályozás, amely alapján a jelen ügyben elrendelték az alapul szolgáló, közlések elfogására irányuló intézkedést, összhangban áll a francia alkotmánnyal; a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) a 2022. március 2-i 5 StR 457/21. sz. ítéletében megállapította, hogy a titkos információgyűjtés jogszerű volt a német jog alapján; végül, az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) előtt jelenleg a Franciaországból származó EncroChat-adatok egyesült királysági bíróságok előtt történő felhasználásával szembeni jogorvoslati eljárás van folyamatban az A. L. kontra Franciaország ügyben (44715/20. sz.) és az E. J. kontra Franciaország ügyben (47930/21. sz.). 2022. január 3-án az EJEB kérdéseket intézett a felekhez többek között azt kérdezve, hogy volt-e (ki nem használt) lehetőségük megtámadni a titkos információgyűjtési intézkedéseket a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező francia bíróságok előtt.

18. Ezt a tényállást kell megfelelően minősíteni az ENYH-irányelv alapján. Az ENYH-irányelv 1. cikkének (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy ENYH kibocsátható egyrészt abból a célból, hogy „egy másik tagállamban [...] egy vagy több konkrét nyomozási cselekményt végezzenek el”, másrészt „olyan bizonyíték megszerzése céljából [...], amely már a végrehajtó állam illetékes hatóságainak birtokában van”.⁵

19. Egyszerűen fogalmazva, ENYH vagy új bizonyítékok gyűjtése, vagy meglévő bizonyítékok átadása céljából bocsátható ki. E terminológiát használva fogok hivatkozni az ENYH két különböző típusára.

20. Az alapeljárásban az ENYH-kat az utóbbi célból bocsátották ki: a berlini ügyészség olyan bizonyítékok átadását kérte, amelyek Franciaországnak már birtokában voltak.

21. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból mindazonáltal egyértelműen kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy először is az ENYH két típusa között az ENYH-irányelv 1. cikkének (1) bekezdésében tett különbség ellenére a meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH nem bocsátható ki annak figyelembevétel nélkül, hogy eredetileg milyen módon került sor e bizonyítékok megszerzésére. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság megkérdőjelezi a Franciaországban gyűjtött, majd Németországnak átadott bizonyítékok megszerzésére irányuló eredeti intézkedések arányosságát és ezáltal jogszerűségét. Végül a kérdést előterjesztő bíróság nem ért egyet a német szövetségi legfelsőbb bírósággal,⁶ amely megállapította, hogy az elfogott EncroChat-adatok Németországban felhasználhatók bizonyítékként.⁷

22. Erre tekintettel a Bíróságnak tisztáznia kell, hogy a meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátására vonatkozó feltételek megkövetelik-e a végrehajtó állambeli bizonyítékgyűjtésre irányuló, alapul szolgáló intézkedések vizsgálatát. Szeretném már az elején egyértelművé tenni, és ezt később bővebben is kifejtem, hogy ilyen helyzetben a kibocsátó hatóság nem kérdőjelezheti meg azon intézkedések jogszerűségét, amelyek útján a végrehajtó állam bizonyítékokat gyűjtött. Tehát nem az EncroChat-telefonok megfigyelését elrendelő francia intézkedés arányossága képezi a jelen ügy tárgyát.

B. A kérdést előterjesztő bíróság kérdéseinek átrendezése és az indítvány szerkezete

23. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az ENYH-k kibocsátására az ENYH-irányelvvell ellentétes módon került sor, mert i. azok nem feleltek meg az említett irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, és mert ii. azokat ügyész, nem pedig bíróság bocsátotta ki. Emellett a francia hatóságoknak az ENYH-irányelv 31. cikkének megfelelően értesíteniük kellett volna a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező német bíróságot a titkos információgyűjtési intézkedésekről. Végül a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az uniós

⁵ A másik tagállamnak már a birtokában lévő bizonyítékok átadását az ENYH-irányelvet megelőzően a büntetőeljárások során felhasználandó tárgyak, dokumentumok és adatok megszerzéséhez szükséges európai bizonyításvételi parancsról szóló, 2008. december 18-i 2008/978/IB tanácsi kerethatározat (HL 2008. L 350., 72. o.) szabályozta. Az ENYH-irányelv (4)–(7) preambulumbekzdése szerint az előző rendszer túlságosan fragmentált és bonyolult volt, ezért az ENYH-t az új és a már meglévő bizonyítékok megszerzésének egyetlen eszközeként alakították ki.

⁶ Lásd e bíróság 4. lábjegyzetben hivatkozott határozatát.

⁷ A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem ezért példaként szolgál arra a klasszikus narratívára, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás a rendes nemzeti bíróságok igazságszolgáltatási szerepének megerősödését eredményezte a felsőbb szintű bíróságokkal szemben; ennek legismertebb megfogalmazását illetően lásd: Alter, K. J., „The European Court’s Political Power” *West European Politics*, 19(3). kötet, 1996, 452. o. A fordított dinamika – amikor a felsőbb szintű nemzeti bíróságok azért terjesztenek kérdéseket a Bíróság elé, hogy elébe menjenek az alsóbb szintű bíróságok általi előzetes döntéshozatalra utalásnak – empirikus bemutatását illetően lásd: Pavone, T. és Kelemen, D. R., „The Evolving Judicial Politics of European Integration: The European Court of Justice and national courts revisited” *European Law Journal*, 25(4). kötet, 2019, 352. o.

jogot, pontosabban az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az ENYH-irányelv megsértésével megszerzett bizonyítékok büntetőeljárásban történő felhasználása.

24. A kérdést előterjesztő bíróság tehát lényegében arra kíván választ kapni, hogy helyesen értelmezi-e az ENYH-irányelvet és az abból eredő következményeket. Kérdéseit öt csoportba rendezte, amelyeket elemzésem céljából a következőképpen rendeztem át.

25. A kérdések első három csoportja a meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH tekintetében hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóság értelmezésére és az ilyen ENYH kibocsátására irányadó feltételekre összpontosít. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában szereplő feltételekre vonatkozó kérdések összefonódnak a hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóságra vonatkozó kérdésekkel. Azokat ezért együtt vizsgálom meg a C. pontban.

26. A kérdéseknek az ENYH-irányelv 31. cikke (1) és (3) bekezdésének értelmezésére irányuló negyedik csoportjával külön lehet foglalkozni, amit a D. pontban fogok megtenni.

27. Végül az E. pontban a kérdések utolsó, az ENYH-irányelv esetleges megsértésének következményeivel kapcsolatos csoportját elemzem. E kérdések hipotetikusnak tekinthetők, ha az előző kérdésekre adott válaszokból nem következik az ENYH-irányelv megsértése. Jóllehet ez a következtetés a releváns nemzeti jog értelmezésétől függ, amelyet a kérdést előterjesztő bíróságnak kell elvégeznie, azt javaslom, hogy a Bíróság e kérdéseket is válaszolja meg.

C. A meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátásának feltételei és a hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóság

28. A feltételeket, amelyek teljesülését a kibocsátó hatóságnak meg kell vizsgálnia az ENYH kibocsátásához,⁸ az ENYH-irányelv 6. cikkének (1) bekezdése határozza meg. E rendelkezés értelmében:

„ENYH-t a kibocsátó hatóság kizárólag az alábbi feltételek teljesülése esetén bocsáthatja [helyesen: bocsáthat] ki:

- a) az ENYH kibocsátása az adott eljárás 4. cikkben említett céljából [helyesen: a 4. cikkben említett eljárások céljából] szükséges és arányos, figyelembe véve a büntetőeljárás alá vont személy jogait [helyesen: a gyanúsított vagy a vádlott jogait]; valamint
- b) az ENYH-ban megjelölt nyomozási cselekmény(ek)e)t ugyanezen feltételek mellett egy hasonló belföldi ügyben is elrendelhetnék volna.”

29. Az ENYH-irányelv tehát két feltételt ír elő az ENYH kibocsátásához. E feltételek célja annak biztosítása, hogy ne kerüljön sor a kibocsátó állam jogát sértő ENYH kibocsátásra.⁹ Mivel a bűnügyi nyomozásra vagy az azt követő büntetőeljárásra a kibocsátó államban kerül sor, e

⁸ Lásd az ENYH-irányelv 6. cikkének (2) bekezdését.

⁹ Lásd e tekintetben: 2021. december 16-i Spetsializirana prokuratura (Forgalmi és helymeghatározó adatok) ítélet (C-724/19, EU:C:2021:1020, 44. pont). Lásd még: Csúri, A., „Towards an Inconsistent European Regime of Cross-Border Evidence: The EPPO and the European Investigation Order”, in: Geelhoed, W., és mások, *Shifting Perspectives on the European Public Prosecutor's Office*, T. M. C. Asser Press, Hága, 2018, 146. o.

feltételek végső soron a vádlottak és a gyanúsítottak jogainak védelmét szolgálják. Az ENYH-irányelv 14. cikkének (2) bekezdése szerint e feltételek teljesülését kizárólag a kibocsátó államban lehet vitatni.

30. Az említett célok elérése érdekében az ENYH-irányelv 6. cikkének (1) bekezdése egy absztrakt és egy konkrét vizsgálatot követel meg a kibocsátó hatóságtól.

31. Az absztrakt vizsgálatot az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja írja elő, és annak keretében a kibocsátó hatóságnak meg kell határoznia, hogy a nyomozási cselekmény, amely az ENYH tárgyat fogja képezni, létezik-e az említett hatóság nemzeti jogában, és hogy az milyen feltételek mellett rendelhető el.

32. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírt konkrét vizsgálat azt a kötelezettséget rója a kibocsátó hatóságra, hogy állapítsa meg, hogy az adott ENYH szükséges és arányos-e egy konkrét büntetőeljárás céljából.

33. A kibocsátó hatóság csak azt követően térhet rá az előtte lévő konkrét ügyre, és végezheti el a szükségesség és arányosság vizsgálatát az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján, hogy az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján megállapította, hogy a nemzeti jog főszabály szerint lehetővé tesz egy meghatározott nyomozási cselekményt. Ezért véleményem szerint logikusabb e két feltétellel fordított sorrendben foglalkozni.

34. Az absztrakt és a konkrét feltételek egyaránt összefüggnek az annak meghatározására irányuló kérdéssel, hogy valamely konkrét esetben melyik hatóság rendelkezik hatáskörrel ENYH kibocsátására. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a jelen ügy körülményei között nem az ügyészség volt az elfogott távközlési adatokból álló bizonyítékok Franciaországból történő átadására irányuló ENYH-k kibocsátására hatáskörrel rendelkező hatóság.

35. Az ENYH-irányelv 2. cikkének c) pontja meghatározza, hogy mely hatóságok bocsáthatnak ki ENYH-t. A releváns rendelkezés értelmében:

„kibocsátó hatóság«:

i. az adott ügyben hatáskörrel rendelkező bíró, bíróság, nyomozási bíró vagy ügyész”.¹⁰

36. Az ENYH-irányelv 2. cikke c) pontjának i. alpontja tehát felsorolja azokat a hatóságokat, amelyek önállóan, bármilyen további engedély nélkül bocsáthatnak ki ENYH-t. Az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározattól¹¹ eltérően az ENYH-irányelv kifejezetten felsorolja az ügyészeket e hatóságok között.¹² Így a Bíróság a Staatsanwaltschaft Wien (Hamisított átutalási

¹⁰ Az ENYH-irányelv 2. cikke c) pontjának ii. alpontja értelmében a nemzeti jog szerint hatáskörrel rendelkező másik hatóság szintén kibocsáthat ENYH-t, ha ezt az ENYH-t aztán érvényesíti az említett irányelv 2. cikke c) pontjának i. alpontjában felsorolt hatóságok valamelyike.

¹¹ A 2002/584/IB, a 2005/214/IB, a 2006/783/IB, a 2008/909/IB és a 2008/947/IB kerethatározat módosításáról a személyek eljárási jogainak megerősítése, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdítása tekintetében [helyesen: A személyek eljárási jogainak megerősítése, valamint a kölcsönös elismerés elvének az érintett személy megjelenése nélkül lefolytatott eljárásokat követően hozott határozatokra való alkalmazásának előmozdítása tekintetében a 2002/584/IB, a 2005/214/IB, a 2006/783/IB, a 2008/909/IB és a 2008/947/IB kerethatározat módosításáról szóló], 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.) (a továbbiakban: az európai elfogatóparancsról szóló európai elfogatóparancs kerethatározat).

¹² A 2023. március 2-i Staatsanwaltschaft Graz (Düsseldorfi adónyomozó-hatóság) ítéletben (C-16/22, EU:C:2023:148, 33–36. pont) a Bíróság megállapította, hogy az ENYH-irányelv 2. cikke c) pontjának i. és ii. alpontja kizárja egymást.

megbízások) ítéletben megállapította, hogy az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározattal ellentétben az ügyész akkor is lehet kibocsátó hatóság az ENYH tekintetében, ha nem teljes mértékben független a végrehajtó hatalomtól.¹³

37. Az ügyészek szerepének ezen elvi alapú megerősítése azonban nem jelenti azt, hogy minden esetben ők lennének a hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóság. Ez sokkal inkább az ügy körülményeitől függ, és az ENYH-irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételekhez kapcsolódik. Ezért nemcsak azt fogom vizsgálni, hogy e feltételek *mit* követelnek meg a kibocsátó hatóságtól, hanem azt is, hogy azok milyen módon befolyásolják, hogy *melyik* hatóság lehet a kibocsátó hatóság.

1. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja és egy hasonló belföldi ügy

38. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja megköveteli, hogy az ENYH-t azzal a feltétellel bocsássák ki, hogy a nyomozási cselekmény *azonos feltételek mellett egy hasonló belföldi ügyben is elrendelhető*.

39. Ezért értelmezni kell, hogy mi minősül hasonló belföldi ügynek egy meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátása esetén.

40. A „hasonló belföldi ügy” kifejezés értelmezését megelőzően egy előzetes észrevételt kell tenni. Ez a kérdés a német szövetségi legfelsőbb bíróság¹⁴ azon álláspontja miatt merült fel és került megvitatásra a jelen eljárás résztvevői között, hogy az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja egyáltalán nem alkalmazandó egy meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH esetében. Az említett bíróság szerint a bizonyítékok átadása önmagában nem minősül nyomozási cselekménynek, és így nem tartozik az említett rendelkezés hatálya alá.

41. Nem értek egyet ezzel az állásponttal: az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja anélkül határozza meg az ENYH kibocsátásának feltételeit, hogy különbséget tenne az intézkedéseknek az ENYH-irányelv 1. cikkében említett két típusa között. A rendelkezés szövege nem zárja ki a hatálya alól a már meglévő bizonyítékok átadását kérő nyomozási cselekményeket. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja ezért a meglévő bizonyítékok átadása céljából kibocsátott – a jelen ügyben szereplőhöz hasonló – ENYH esetében is alkalmazandó.¹⁵

42. Az ENYH kibocsátóhatóságának értékelése szempontjából releváns hasonló belföldi ügy eltér attól függően, hogy az ENYH-t új bizonyítékok gyűjtése vagy már meglévő bizonyítékok átadása céljából bocsátják-e ki. Ezért – ahogyan azt a Bizottság, a berlini ügyészség és a német kormány

¹³ 2020. december 8-i Staatsanwaltschaft Wien (Hamisított átutalási megbízások) ítélet (C-584/19, EU:C:2020:1002, 57–63. pont). Ezzel szemben a 2019. május 27-i OG és PI (Lübecki és zwickauai ügyészség) ítéletben (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 88–90. pont) a Bíróság megállapította, hogy a német ügyész ebben az ügyben nem felelt meg az európai elfogatóparancs kibocsátásához szükséges függetlenség követelményének. Ebből az következik, hogy a végrehajtó hatalomtól nem teljes mértékben független ügyész nem bocsáthat ki európai elfogatóparancsot, de kibocsáthat ENYH-t. Érdemes kiemelni, hogy az említett két ítéletben az ügyésszel szembeni jogorvoslat lehetőségét elegendőnek tekintették az alapvető jogok védelméhez az ENYH kibocsátásával összefüggésben, de elégtelennek az európai elfogatóparancs kibocsátásával összefüggésben.

¹⁴ Lásd a szövetségi legfelsőbb bíróság 4. lábjegyzetben hivatkozott határozatát.

¹⁵ Hozzá kell tenni, hogy a tárgyaláson felmerült a kérdés, hogy az a körülmény, hogy Németország az Europolon keresztül valós idejű hozzáférést kapott az elfogott közlésekhez (legalábbis 2020. április 3-tól), nem jelenti-e azt, hogy Németországnak ki kellett volna bocsátania az említett adatok *megszerzését* kérő ENYH-t. Amint azt a berlini ügyészség és a német kormány kifejtette, e közvetlen hozzáférés biztosítására nem büntetőeljárás céljából, hanem csupán megelőző jellegű rendőri célokra került sor. Azzal érveltek, hogy az ENYH-kra később e bizonyítékoknak a német büntetőeljárásban történő felhasználásához volt szükség. Ezzel szemben az Europolon keresztül valós időben hozzáférhetővé tett adatok megszerzésére irányuló ENYH-ra nem volt szükség (és ilyen ENYH kibocsátására lehetőség sem volt), mivel az adatokhoz való említett hozzáférésre nem az ENYH-irányelv 4. cikkében felsorolt eljárásokkal kapcsolatban került sor. Az említett irányelv ezért nem volt alkalmazandó a valós idejű adatokhoz való rendőrségi hozzáférésre.

javasolja – a hasonló belföldi ügy olyan ügy, amelynek keretében egy büntetőeljárásból egy másik büntetőeljárásba (például a müncheni ügyésztől a berlini ügyésznek) adnak át bizonyítékokat Németországon belül.

43. Ezt az értelmezést alátámasztja az ENYH-irányelv 6. cikk (1) bekezdése b) pontjának szövege, amely szerint „az ENYH-ban megjelölt nyomozási cselekmény(eke)t”¹⁶ a hatóságnak képesnek kell lennie belföldön elrendelni. A jelen esetben az ENYH-kban megjelölt cselekmény a francia hatóságoknak már birtokában lévő bizonyítékok átadása.

44. A német jog határozza meg, hogy a valamely bűnügyi nyomozás vagy büntetőeljárás céljára gyűjtött, elfogott közlésekből álló bizonyítékok átadhatók-e egy másik bűnügyi nyomozás vagy büntetőeljárás céljára. Az ENYH-irányelv nem szabályozza ezt a kérdést. Az irányelv sokkal inkább a kibocsátó állam jogára utal.

45. Bármilyen szerepet játszanak-e ezen értékelés szempontjából azok az alapul szolgáló intézkedések, amelyek révén megszerezték a bizonyítékokat Franciaországban?

46. Amennyiben a nemzeti jog feltételeket szab a bizonyítékok büntetőeljárások közötti átadását illetően, annyiban az alapul szolgáló intézkedés relevánssá válhat. Ha például a német jog tiltja az elfogott távközlési információknak egy büntetőügyből egy másik büntetőügybe történő belföldi átadását, akkor a kibocsátó hatóság ugyancsak nem rendelhet el ilyen határokon átnyúló átadást.

47. Úgy tűnik azonban, hogy a jelen ügyben nem ez a helyzet. A tárgyaláson a német kormány megerősítette, hogy a német jog szerint lehetőség van a bizonyítékok – többek között a közlések elfogása útján gyűjtött bizonyítékok – két büntetőeljárás közötti átadására. Az ilyen átadás feltételeit a német Strafprozessordnung (a büntetőeljárásról szóló törvény, a továbbiakban: StPO) tartalmazza. A kérdést előterjesztő bíróság feladata értelmezni a német jogot annak megállapítása érdekében, hogy valóban ez-e a helyzet.¹⁷

48. Az ENYH-irányelv mindazonáltal nem kötelezi a kibocsátó hatóságot annak vizsgálatára, sőt inkább kizárja annak vizsgálatát, hogy jogszerűek voltak-e a végrehajtó tagállamban jogszerűen végrehajtott, bizonyítékgyűjtésre szolgáló intézkedések. Meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátása esetén a kibocsátó hatóságot köti a kölcsönös elismerés elve, amely a büntetőügyekben folytatott uniós együttműködés alapját képezi. Hacsak megállapítást nem nyer az alapul szolgáló intézkedések jogellenessége egy franciaországi bírósági eljárásban, amelynek kezdeményezésére az érintett személynek lehetőséggel kell rendelkeznie,¹⁸ a kibocsátó hatóság nem kérdőjelezheti meg azok jogszerűségét.

¹⁶ Kiemelés tőlem.

¹⁷ Az StPO általam elvégzett, szükségszerűen felületes vizsgálata alapján a 477. § (2) bekezdése a személyes adatoknak egy büntetőeljárásból egy másik büntetőeljárásba hivatalból történő továbbítását szabályozza, és a 480. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ezt az előkészítő eljárásban és az eljárás jogerős befejezését követően az ügyész, minden más esetben pedig az ügyben eljáró bíróság elnöke rendeli el. A bizonyítékok átadására vonatkozó kötelezettség vezethető le a büntetőeljárás kötelező lefolytatásának a 152. § (2) bekezdésében rögzített elvéből. Átadásra főszabály szerint csak akkor van lehetőség, ha a releváns bizonyíték olyan bűncselekményre vonatkozik, amelynek tekintetében a vádeljárás lefolytatása érdekében ilyen intézkedés lett volna elrendelhető, ellenkező esetben pedig az érintett személy hozzájárulására van szükség. Vogel, B., Köppen, P., és Wahl, T., „Access to Telecommunication Data in Criminal Justice: Germany” in: Sieber, U., és von zur Mühlen, N., (szerk.), *Access to Telecommunication Data in Criminal Justice. A Comparative Analysis of European Legal Orders*, Duncker & Humboldt, Berlin, 2016, az 518. oldal; Gieg, G. in: Barthe, C. és Gericke, J. (szerk.), *Karlsruher Kommentar zur Strafprozessordnung*, 477. §, (1) bekezdés; 479. §, (3) bekezdés, C. H. Beck, München, 2023.

¹⁸ Az EJEB jelenleg vizsgálja azt a kérdést, hogy az EncroChat megfigyelésével érintett személyeknek lehetőségük volt-e megtámadni ezt Franciaországban. Lásd a 4. lábjegyzetet.

49. M. N. azzal érvelt, hogy a bizonyítékok átadása és az azon intézkedések közötti különbségtétel, amelyek útján a bizonyítékok megszerzésére sor került, lehetővé teszi a gyanúsítottak vagy a vádlottak kibocsátó állam joga szerinti védelmének megkerülését. Véleménye szerint a német hatóságok azért fordultak a megfelelő francia hatóságokhoz, hogy a német joggal ellentétes módon szerezzenek bizonyítékokat.

50. A jelen ügy körülményei nem adnak okot a határokon átnyúló nyomozásokkal való visszaélés gyanújára. Franciaország saját bűnügyi nyomozása során jutott a szóban forgó bizonyítékok birtokába. Még ha e bizonyítékok Németország érdeklődésére is számot tartanak, Franciaország nem a német bűnügyi nyomozás céljából kezdte meg azok gyűjtését. Tehát még ha igaz is lenne, hogy egy német bíróság nem engedélyezné az ilyen titkos információgyűjtést, ha azt Németországban kellene végrehajtani, a francia hatóságok a francia joggal összhangban és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező francia bíróság engedélyével hajtották végre ezen intézkedéseket.

51. Bár a tagállamok büntetőjogi rendszerei jelentősen eltérnek egymástól,¹⁹ ez nem jelenti azt, hogy az egyik rendszer védi, míg más rendszerek sértik a gyanúsítottak és a vádlottak alapvető jogait. A büntetőügyekben folytatott uniós igazságügyi együttműködés sokkal inkább azon a feltételezésen alapul, hogy valamennyi tagállam tiszteletben tartja az alapvető jogokat. Noha ez a feltételezés egy konkrét ügyben megdönthető a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság előtt, ez nem kérdőjelezheti meg a kölcsönös bizalom elvét, amely az ENYH és a büntetőügyekben folytatott együttműködés egyéb eszközeinek alapját képezi.

52. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján tehát a kibocsátó hatóságnak meg kell vizsgálnia, hogy a valamely büntetőeljárás céljából titkos távközlési információgyűjtés útján gyűjtött adatok átadhatók-e Németországon belül egy másik büntetőeljárás céljára. Ha igen, akkor e hatóság kibocsáthat titkos távközlési információgyűjtés útján egy másik uniós tagállamban gyűjtött bizonyítékok átadására irányuló ENYH-t. Ilyen ENYH kibocsátása során a kibocsátó hatóság nem kérdőjelezheti meg azon intézkedések jogszerűségét, amelyek révén megszerezték a bizonyítékokat a végrehajtó tagállamban.

53. Végül a másodlagosan előterjesztett 3) b) kérdésében a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy jelentőséggel bír-e, hogy a végrehajtó állam által végrehajtott titkos információgyűjtés németországi felhasználók mobiltelefonjain lévő adatokra is kiterjedt, vagy hogy e titkos információgyűjtésre németországi büntetőeljárások érdekében került sor. Úgy vélem, hogy e körülmények, még ha helytállóak is, nem bírnak jelentőséggel az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezése szempontjából.

¹⁹ A nemzeti büntetőeljárások nagymértékű változatosságot mutatnak a tagállamok körében nemcsak a rendelkezésre álló nyomozási cselekmények tekintetében (Armada, I., „The European Investigation Order and the Lack of European Standards for Gathering Evidence: Is a Fundamental Rights-Based Refusal the Solution?”, *New Journal of European Criminal Law*, 6[1]. kötet, 2015, a 9. oldalon), hanem az alkalmazhatóságukhoz kapcsolódó feltételek tekintetében is (Bachmaier, L., „Mutual Recognition and Cross-Border Interception of Communications: The Way Ahead for the European Investigation Order” in: Brière, C., és Weyembergh, A., [szerk.], *The Needed Balances in EU Criminal Law: Past, Present and Future*, Hart Publishing, Oxford, 2018, a 317. oldalon). Például a közlések elfogását illetően egyes tagállamok felsorolják azokat a bűncselekményeket, amelyek nyomozása érdekében ilyen intézkedés rendelhető el (például Németország); mások a büntetési tétel alsó határára összpontosítanak (például Franciaország); megint mások a két megközelítés keverékét alkalmazzák. Emellett különböző nemzeti jogok bizonyos fokú gyanú esetén, vagy a szükségesség kötelező értékelése mellett (egy kisebb beavatkozással járó intézkedés ugyanarra az eredményre vezetne-e) tesznek lehetővé ilyen nyomozási cselekményt. Végül a tagállamok között különbség van a titkos információgyűjtést elrendelő határozat maximális időtartama és meghosszabbításának lehetősége tekintetében (lásd: Tropina, T., „Comparative Analysis” in: Sieber, U., és von zur Mühlen, N., [szerk.], *Access to Telecommunication Data in Criminal Justice. A Comparative Analysis of European Legal Orders*, Duncker & Humboldt, Berlin, 2016, a 67–72. és 77–79. oldalon).

54. Először is, az a körülmény, hogy a titkos információgyűjtésre Németország területén tartózkodó felhasználók mobiltelefonjai tekintetében került sor, nem bír jelentőséggel az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazhatósága szempontjából: függetlenül attól, hogy hol gyűjtötték a bizonyítékot, annak érdekében, hogy azt Franciaországból Németországba adják át ENYH útján, annak meg kell felelnie a hasonló belföldi ügyre alkalmazandó német szabályoknak.

55. Másodsor, az a feltételezés, hogy a francia hatóságok Németország érdekében fogták el a közléseket, olyan ténybeli feltételezés, amelyet az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem támaszt alá, és amelyet illetően a Bíróság nem tud következtetéseket levonni; ennél is fontosabb, hogy az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjában semmi nem enged arra következtetni, hogy a kibocsátó állam érdeke releváns lenne e rendelkezés értelmezése szempontjából.

Közbenső következtetés

56. A másik államnak már birtokában lévő bizonyíték átadására irányuló ENYH kibocsátása esetén az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő, hasonló belföldi ügyre való hivatkozás megköveteli a kibocsátó hatóságtól annak megállapítását, hogy a releváns nemzeti jog lehetővé teszi-e, és ha igen, milyen feltételek mellett, a közlések elfogása révén gyűjtött bizonyíték belföldi büntetőeljárások közötti átadását.

57. Annak eldöntésekor, hogy kibocsáthat-e meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH-t, a kibocsátó hatóság nem vizsgálhatja azon bizonyítékok alapul szolgáló, végrehajtott állambeli megszerzésének jogszerűségét, amelyek átadását ENYH útján kéri.

58. Az előző választ nem befolyásolja az a körülmény, hogy az alapul szolgáló intézkedéseket a kibocsátó állam területén hajtották végre, vagy hogy azok a kibocsátó állam érdekében álltak.

2. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja és a hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóság

59. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a jelen ügyben szóban forgó ENYH-kat bíróságnak, nem pedig ügyésznek kellett volna kibocsátania. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy – először is – ez következik-e az ENYH-irányelv 2. cikke c) pontja i. alpontjának és 6. cikke (1) bekezdése b) pontjának egymással összefüggésben történő értelmezéséből, és hogy – másodsor – befolyásolja-e az e kérdésre adandó választ az a körülmény, hogy a francia hatóságok német területen lévő mobiltelefonokat figyeltek meg.

60. A Bíróság már megállapította, hogy az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja valóban releváns a hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóság valamely konkrét ügyben történő meghatározása szempontjából. A Spetsializirana Prokuratura (Forgalmi és helymeghatározó adatok) ítéletben a Bíróság kifejezetten az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjához kötötte ezen irányelv 2. cikke c) pontjának i. alpontját.²⁰ Kifejtette, hogy az ENYH-t bíróságnak kell

²⁰ 2021. december 16-i Spetsializirana prokuratura (Forgalmi és helymeghatározó adatok) ítélet (C-724/19, EU:C:2021:1020, 35. és 44. pont). Lásd még: 2020. december 8-i Staatsanwaltschaft Wien (Hamisított átutalási megbízások) ítélet (C-584/19, EU:C:2020:1002, 52. pont).

kibocsátania, ha a kibocsátó tagállam joga ezt követeli meg belföldi összefüggésben ugyanazon intézkedés tekintetében.²¹ Ilyen esetben a bíróság a *hatáskörrel rendelkező* kibocsátó hatóság annak ellenére, hogy az ENYH-irányelv 2. cikke c) pontjának i. alpontja az ügyészt is említi.²²

61. Röviden, az ügyész főszabály szerint lehet kibocsátó hatóság, de a hasonló belföldi ügyben alkalmazandó nemzeti jog határozza meg a konkrét ügyben hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóságot.

62. Figyelembe véve előző elemzésemet arról, hogy mit kell az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett hasonló belföldi ügy alatt érteni meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátása esetén, az ENYH-t bíróságnak kellett volna kibocsátania, ha a német jog ezt követeli meg elfogott távközlési adatok belföldi átadása esetén.

63. A hatáskörrel rendelkező kibocsátó hatóság meghatározása szempontjából tehát nem bír jelentőséggel, hogy a német jog szerint bíróságnak kell-e engedélyeznie a titkos információgyűjtési intézkedéseket. Csak arra kell választ adni, hogy a hasonló belföldi átadást bíróságnak kell-e engedélyeznie. Úgy tűnik, hogy a német jog szerint nem ez a helyzet.

64. Mindemellett egy komoly aggály továbbra is fennáll. Ha a meglévő bizonyítékok átadására belföldön került volna sor, az egyik ügyész részéről egy másik ügyész részére (például Münchenből Berlinbe), akkor az alapul szolgáló titkos távközlési információgyűjtési intézkedést a német jog szerint bíróság rendelte volna el. Az alapvető jogokba való beavatkozás arányosságát tehát bíróság ellenőrizte volna. Ez a gyanúsítottak és a vádlottak jogainak védelme szempontjából elfogadhatóvá teszi, hogy az említett bizonyítékokat egy másik büntetőeljárásban – ismételt bírósági közreműködés nélkül – is felhasználhassák.

65. Ha azonban az alapul szolgáló intézkedésre egy másik jogrendszer az irányadó, egy olyan szabály, amely nem követeli meg a meglévő bizonyítékok átadásának bírósági ellenőrzését, eltérő, ismeretlen kontextusban működik.²³

66. Mindazonáltal a jelen esetben a titkos távközlési információgyűjtést a francia bíróságok engedélyezték.²⁴ A kölcsönös elismerés elve, amelyen az ENYH rendszere alapul, megköveteli, hogy a német hatóságok ugyanolyan értéket tulajdonítsanak ezen eljárási cselekménynek, mint amelyet belföldön tulajdonítanak annak. Ez még akkor is így van, ha egy konkrét esetben a német bíróság eltérően döntene.

67. Mi lenne a helyzet azonban akkor, ha a francia jog nem követelné meg a titkos információgyűjtési intézkedések bírósági engedélyezését? A tárgyaláson a Bizottság kijelentette, hogy ilyen esetben más lenne a helyzet, azt állítva ily módon, hogy a meglévő bizonyítékok

²¹ 2021. december 16-i Spetsializirana prokuratura (Forgalmi és helymeghatározó adatok) ítélet (C-724/19, EU:C:2021:1020, 35. és 45. pont).

²² Ez a *forum shopping* megelőzése szempontjából is logikus: ha a nemzeti jog belföldi összefüggésben bíróság részvételét követeli meg, az ENYH használata nem küszöbölheti ki ezt a követelményt. Mangiaracina, A., „A New and Controversial Scenario in the Gathering of Evidence at the European Level: The Proposal for a Directive on the European Investigation Order”, *Utrecht Law Review*, 10(1). kötet, 2014, a 126. oldalon.

²³ Meg kell azonban említeni, hogy a büntetőeljárás jog területe minimális harmonizációjának biztosítása érdekében tett erőfeszítések jelentős szerepet játszanak a tagállamok eltérő jogrendszereinek „megismertetésében”. Olyan eszközökre gondolok itt, mint a büntetőeljárás során az ártatlanság védelme egyes vonatkozásainak és a tárgyaláson való jelenlét jogának megerősítéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/343 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 65., 1. o.) vagy a büntetőeljárás során a tájékoztatáshoz való jogról szóló, 2012. május 22-i 2012/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 142., 1. o.; helyesbítés: HL 2019. L 39., 28. o.).

²⁴ Ezzel összefüggésben már említettem, hogy a francia alkotmánytanács 2022 áprilisában megállapította, hogy a francia szabályozás, amely alapján elrendelték az EncroChat megfigyelését, összhangban áll a francia alkotmánnyal. Lásd a 4. lábjegyzetet.

átadását kérő ENYH az uniós joggal ellentétesnek lehetne tekinthető, ha a francia bíróságok nem engedélyezték volna az alapul szolgáló intézkedést. Ez arra utal, hogy az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja szempontjából nem teljesen irreleváns az alapul szolgáló intézkedés, ha az ENYH-t meglévő bizonyítékok átadása céljából bocsátják ki.

68. Ha a nemzeti jog lehetővé teszi az ügyész számára, hogy bizonyítékok átadását kérje, mert e bizonyítékok eredeti gyűjtését bíróság engedélyezte, akkor ez a nemzeti szabály véleményem szerint relevánssá válik az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontja szempontjából. Ez azt jelenti, hogy a kibocsátó hatóságnak ellenőriznie kell, hogy az alapul szolgáló intézkedés a nemzeti jogban előírtaknak megfelelően bírósági engedélyt kapott-e. A kibocsátó hatóság mindazonáltal nem kérdőjelezheti meg az ilyen engedély minőségét, hanem ugyanúgy kell elfogadnia a végrehajtó államban megadott bírósági engedélyt, mint egy belföldi engedélyt.

69. Ha azonban a végrehajtó állam nem vont be bíróságot az alapul szolgáló intézkedés engedélyezésébe, jöllehet a kibocsátó állam megkövetelné ezt egy hasonló belföldi ügyben, ez utóbbi állam bírósági engedélyt követelhet meg a meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátásához. Ez még akkor is így van, ha a bizonyítékok belföldi átadása esetén nem követel meg ilyen engedélyt.

70. A jelen esetben az EncroChat-szerveren keresztül történő franciaországi adatgyűjtés érdekében végzett valamennyi cselekményt engedélyezték a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező francia bíróságok.²⁵ Ezért nem látom okát annak, hogy egy német ügyész miért ne bocsáthatna ki e bizonyítékok átadására irányuló ENYH-t.

71. A kérdést előterjesztő bíróság egy másodlagos 1) b) kérdést is feltett, amely azon az előfeltevésen alapul, hogy a német hatóságok Németország érdekében kezdeményezték a Franciaország általi adatgyűjtést, amelyre Németország területén került sor.²⁶

72. Ez a kérdés részben hipotetikus, mivel a bizonyítékgyűjtés francia kezdeményezés volt, amelyet Franciaország a saját nyomozása érdekében tett. A német EncroChat-felhasználók leleplezése a titkos távközlési információgyűjtés következménye, nem pedig oka volt.

73. Az a körülmény, hogy egyes EncroChat-felhasználók német területen tartózkodtak, véleményem szerint nem bír jelentőséggel a kibocsátó hatóság fogalma szempontjából. Mivel ENYH csak egy hasonló belföldi ügyben rendelkezésre álló intézkedések céljából bocsátható ki, ugyanazok a kibocsátó hatóságra vonatkozó nemzeti szabályok alkalmazandók függetlenül attól, hogy hol és ki végezte el a nyomozási cselekményt. Az egyetlen különbség az, hogy ENYH-t vagy belföldi nyomozási határozatot vesznek-e igénybe.²⁷

Közbenső következtetés

74. Ha az alapul szolgáló intézkedést a végrehajtó államban bíróság engedélyezte, az ilyen bizonyíték átadására irányuló ENYH-t akkor sem szükséges bíróságnak kibocsátania, ha a kibocsátó állam joga szerint az alapul szolgáló bizonyítékgyűjtést bíróságnak kellett volna elrendelnie.

²⁵ Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint ezt a lille-i büntetőbíróság engedélyezte.

²⁶ Mivel a német felhasználók mobiltelefonjai, amelyeken az adatokat tárolták, Németországban voltak.

²⁷ A kérdéseknek az ENYH-irányelv 31. cikkének értelmezésére vonatkozó negyedik csoportja keretében vizsgálom meg, hogy milyen jelentőséggel bír az a körülmény, hogy a titkos információgyűjtést a kibocsátó állam területén hajtják végre. Lásd a lenti D. szakaszt.

75. Az a körülmény, hogy a titkos információgyűjtésre egy másik tagállam területén került sor, nem bír jelentőséggel a kibocsátó hatóság meghatározása szempontjából.

3. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja és az arányosság

76. Az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint az ENYH-nak a büntetőeljárás céljából szükségesnek és arányosnak kell lennie, figyelembe véve a gyanúsított vagy a vádlott jogait.²⁸

77. Ezen arányossági vizsgálatra az uniós jog és a kibocsátó állam joga egyaránt irányadó.²⁹

78. A kibocsátó hatóságnak meg kell győződnie arról, hogy az ENYH szükséges és arányos az ENYH kibocsátásának időpontjában fennálló körülmények fényében. E tekintetben M. N. helyesen érvel azzal, hogy az ENYH arányosságának vizsgálata szempontjából bizonyosan irreleváns, hogy a bünygyi nyomozás nagyon sikeres volt-e, és számos, súlyos bűncselekmények elkövetésében való bűnösséget megállapító ítélethez vezetett-e.

79. Sokkal inkább az a releváns kérdés, hogy a konkrét ügy körülményeire figyelemmel a magánéletbe való – az ügyész átadott bizonyítékokhoz való hozzáféréseben megnyilvánuló – beavatkozás mértékét igazolhatja-e a szóban forgó bünygyi nyomozáshoz vagy büntetőeljáráshoz fűződő közérdek jelentősége.

80. E tekintetben a Bíróság az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvvel³⁰ kapcsolatos ítélkezési gyakorlatában megállapította, hogy a hatóságok forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférése minden esetben súlyos beavatkozást jelent az érintett személyek magánéletébe.³¹

81. Bár az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv mint olyan nem alkalmazható a jelen ügyre,³² a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférés által előidézett, az alapvető jogokba való súlyos beavatkozásra vonatkozó megállapítások a jelen ügy szempontjából is

²⁸ Az ENYH-irányelv (11) preambulumbekzdése tovább pontosítja e rendelkezést annak megállapításával, hogy „[a] kibocsátó hatóságnak ezért meg kell győződnie arról, hogy a keresett bizonyíték szükséges és arányos az eljárás szempontjából, hogy a választott nyomozási cselekmény szükséges és arányos az adott bizonyíték megszerzése szempontjából, és hogy e bizonyíték megszerzéséhez valóban szükséges-e egy másik tagállam ENYH kibocsátása révén történő bevonása”. Amint az a megfogalmazásából következik, e preambulumbekzdés főként az ENYH első típusára, azaz az új bizonyítékok megszerzésére irányuló ENYH-ra összpontosít.

²⁹ Az ENYH kibocsátására szolgáló formanyomtatvány helyet biztosít a kibocsátó hatóság számára ahhoz, hogy részletesen kifejtsse, miért van szükség az ENYH-ra a konkrét ügy körülményei között (az ENYH-irányelv A. mellékletének G. szakasza). Az ENYH-formanyomtatványnak az arányossági vizsgálat szempontjából betöltött jelentőségével kapcsolatban lásd: Bachmaier Winter, L., „The Role of the Proportionality Principle in Cross-Border Investigations Involving Fundamental Rights” in: Ruggeri S. (szerk.), *Transnational Inquiries and the Protection of Fundamental Rights in Criminal Proceedings: A Study in Memory of Vittorio Grevi and Giovanni Tranchina*, Springer, Berlin, 2013, a 318. oldalon.

³⁰ Az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: a személyes adatok kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2002. L 201., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 514. o.) (a továbbiakban: elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv).

³¹ Lásd például: 2021. március 2-i Prokuratuur (Az elektronikus hírközlési adatokhoz való hozzáférés feltételei) ítélet (C-746/18, EU:C:2021:152, 39. pont); 2022. április 5-i Commissioner of An Garda Síochána és társai ítélet (C-140/20, EU:C:2022:258, 44. pont).

³² Az említett irányelvet csak azokra a helyzetekre kell alkalmazni, amelyekben valamely állam hatóságai hozzáférnek a távközlési szolgáltatók által megőrzött forgalmi és helymeghatározó adatokhoz. Ezzel szemben az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv nem alkalmazandó abban az esetben, amikor a hatóságok közvetlenül fognak el távközlési adatokat. Lásd e tekintetben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet (C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 103. pont).

relevánsak: a német hatóságok által a Franciaországból átadott kommunikációs adatokhoz való hozzáférés az alapvető jogokba való súlyos beavatkozásként jellemezhető. Mindazonáltal még a súlyos beavatkozást is igazolhatja egy arányosan fontos közérdek.³³

82. Ezt az érdeket csak a kibocsátó hatóság (vagy az ENYH-irányelv 14. cikkének (2) bekezdése szerinti, felülvizsgálatot végző nemzeti bíróság) értékelheti az ügy összes körülményére tekintettel, amire elsősorban a nemzeti jog az irányadó.³⁴ Amint azt már kifejtettem, a releváns nemzeti jog az, amely a bizonyítékoknak egy büntetőeljárásból egy másik büntetőeljárásba történő átadását szabályozza.

83. A Bíróság nem végezheti el egy konkrét ENYH arányossági vizsgálatát a kibocsátó hatóság vagy a felülvizsgálatot végző nemzeti bíróság helyett. Amellett, hogy a Bíróság nem rendelkezik hatáskörrel erre, nem ismeri teljeskörűen a konkrét bűnügyi nyomozást övező összes releváns jogszabályt és tényt sem. Ezért nem a Bíróság feladata annak eldöntése, hogy aránytalan-e elrendelni valamennyi németországi EncroChat-felhasználó adatainak átadását, ha nem álltak fenn az elkövetett bűncselekményekre utaló konkrét támpontok.

84. A kérdést előterjesztő bíróság a 2) b) kérdésével azt a kérdést tette fel, hogy az arányossági vizsgálat során figyelembe kell-e venni az adatok elfogásának módszerével kapcsolatos titoktartást, ha a megszerzett adatok integritását a kibocsátó állam hatóságai nem tudják ellenőrizni.

85. Véleményem szerint a titoktartás valóban befolyásolhatja a gyanúsított vagy a vádlott védekezési lehetőségét. Ez azonban a bizonyítékok elfogadhatósága szempontjából releváns, amellyel a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseinek ötödik csoportja foglalkozik.

Közbenső következtetés

86. A meglévő bizonyítékok átadását kérő ENYH szükségességének és arányosságának vizsgálata a kibocsátó hatóság feladata a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti bíróság általi felülvizsgálat lehetőségével. E vizsgálat során figyelembe kell venni, hogy a nemzeti hatóság által az elfogott kommunikációs adatokhoz való hozzáférés az érintett személyek magánéletébe való súlyos beavatkozást jelent. Ezt a beavatkozást a bűncselekmények nyomozásához és a vádeljárás lefolytatásához fűződő nyomós közérdeknek kell ellensúlyoznia.

4. Megköveteli-e az uniós jog, hogy az arányosságot bíróság vizsgálja az alapvető jogokba való súlyos beavatkozás esetén?

87. A kérdést előterjesztő bíróság az 1) c) kérdésével arra keres választ, hogy az uniós jog – az alkalmazandó nemzeti jog ellenére – megköveteli-e, hogy bíróság engedélyezze a közlések elfogása útján megszerzett bizonyítékokhoz való ügyészi hozzáférést.

88. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az elfogott távközlési információkból álló bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátásához minden esetben bírósági engedélyre van szükség. Az említett bíróság a Prokuratuur ítéletre hivatkozott.

³³ Lásd analógia útján: 2022. június 21-i Ligue des droits humains ítélet (C-817/19, EU:C:2022:491, 122. pont).

³⁴ Például ha a meghatározott nyomozási cselekmény elrendeléséhez szükséges gyanú fokáról van szó.

89. Ezen ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a hatóságok távközlési szolgáltatók által megőrzött adatokhoz való hozzáféréseinek lehetővé tétele bíróság vagy más pártatlan szerv előzetes engedélyét igényli.³⁵ A Bíróság a főtanácsnokának³⁶ azon meggyőző érvére támaszkodott, amely szerint a büntetőeljárásban félként részt vevő ügyészség nem tekinthető pártatlannak. Ezért kérdéses, hogy egy ilyen szerv elvégezheti-e az arányossági vizsgálatot anélkül, hogy a vádhatóság érdekeit a gyanúsítottak és a vádlottak magánéletének és adatainak védelméhez fűződő érdekek elé helyezné.

90. Mivel az ENYH-irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja az ENYH arányosságát is megköveteli, felmerülhet a kérdés, hogy a Prokuratuur ítélet logikája alapján az ügyész feladatává tehető-e egyáltalán az ilyen arányossági vizsgálat elvégzése.

91. Az ENYH-irányelv a nemzeti jogrendekre bízta annak értékelését, hogy az ügyész kibocsáthat-e ENYH-t. Ez észszerű a tagállamok büntető igazságszolgáltatási rendszereinek szervezeti különbségei miatt. Ez a nemzeti jogrendek általi értékelés magában foglalja azt a kérdést, hogy az ügyész végezhet-e pártatlan arányossági vizsgálatot. Ha az ügyész mint a büntetőeljárásban részt vevő fél emiatt nem bocsáthatna ki ENYH-t, értelmét vesztené az ENYH-irányelv 2. cikke c) pontjának i. alpontja.

92. A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal azt kívánta sugallni, hogy az uniós jognak csak akkor kellene közbelépnie és bírósági engedélyt megkövetelnie, ha az intézkedések az alapvető jogokba való súlyos beavatkozással járnak. Ez volt ugyanis a helyzet a Prokuratuur ügyben és az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvvel kapcsolatos egyéb ügyekben.

93. A rövid válasz úgy hangzik, hogy az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv és a vonatkozó ítélkezési gyakorlat nem alkalmazható a jelen helyzetre. Csak akkor relevánsak, ha a távközlési szolgáltatókat a nemzeti jog a távközléshez kapcsolódó forgalmi és helymeghatározó adatok megőrzésére kötelezi, és ha a hatóságok hozzáférést kérnek az így megőrzött adatokhoz. Ha a titkos információgyűjtést közvetlenül a tagállamok végzik anélkül, hogy a távközlési szolgáltatókat bármiféle kötelezettség terhelné, az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv nem alkalmazható, de a nemzeti jog igen.³⁷

94. Ha azonban mélyebbre ásunk a Prokuratuur ítélet logikájában, ahogyan azt a kérdést előterjesztő bíróság javasolta, akkor mindazonáltal feltehetjük magunknak a kérdést, hogy miért állapította meg a Bíróság, hogy feladatai jellegéből adódóan az ügyész nincs abban a helyzetben, hogy pártatlan arányossági vizsgálatot végezzen, ha távközlési adatok hálózati szolgáltatóktól való bekéréséről van szó.

95. Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv összefüggésében az adatok, amelyekhez az ügyész hozzáfért, minden esetben a távközlési szolgáltatók birtokában vannak, akik a nemzeti jog szerint kötelesek megőrizni a lakosság forgalmi és helymeghatározó adatait. Az így megőrzött adatok nem egy konkrét üggyhöz kapcsolódnak, hanem tömeges megfigyelésből származnak. A konkrét bűnügyi nyomozás céljából való hozzáférés ügyész általi kérelmezése az első olyan alkalom, amikor az egyedi körülményeket figyelembe lehet venni. Ezért indokolt volt

³⁵ 2021. március 2-i Prokuratuur (Az elektronikus hírközlési adatokhoz való hozzáférés feltételei) ítélet (C-746/18, EU:C:2021:152, 51., 53. és 54. pont).

³⁶ Pitruzzella főtanácsnok Prokuratuur (Az elektronikus hírközlési adatokhoz való hozzáférés feltételei) ügyre vonatkozó indítványa (C-746/18, EU:C:2020:18, 103–123. pont).

³⁷ 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet (C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 103. pont).

megkövetelni, hogy bíróság vizsgálja meg e hozzáférés arányosságát. A bíróság közreműködésére a tömeges és általános jelleggel megőrzött adatokhoz való hozzáférés lehetőségével való visszaélés elkerülése érdekében van szükség.

96. Ez különbözteti meg a Prokuratuur ítéletben tett megállapításokat a jelen ügyben fennálló helyzettől. A jelen esetben az átadandó adatokat nem válogatás nélkül gyűjtik a teljes lakosságról, hanem egy franciaországi konkrét bűnügyi nyomozás céljából. Ebben az első lépésben, amely ezen adatokat hozzáférhetővé tette, az adatok gyűjtése bírósági ellenőrzés alatt állt.

97. Ezért a magánélethez és az adatvédelemhez való alapvető jogba való – a Prokuratuur ítélet alapjául szolgáló – beavatkozás mértéke nem azonos a jelen ügyben szóban forgó beavatkozás mértékével. Az adatok, amelyek átadását a frankfurti ügyészség által kibocsátott három ENYH kérte, kizárólag a németországi EncroChat-felhasználókra korlátozódtak olyan körülmények között, amikor fennállt a gyanúja annak, hogy e szolgáltatást túlnyomórészt bűncselekmények elkövetésére használják.

98. Ez nem jelenti azt, hogy az említett egyének magánéletébe való beavatkozás nem jelentős. Mindazonáltal még mindig nem hasonlítható össze a lakosság tömeges megfigyelésével.

99. Azon túlmenően, hogy a kibocsátó hatóságot arányossági vizsgálat elvégzésére és indokolására kötelezi, az ENYH-irányelv további biztosítékokat is nyújt. Az ENYH-irányelv 14. cikkének (1) bekezdése megköveteli, hogy az alapvető jogok ügyészek általi megsértésének esetére a tagállamok a hasonló belföldi esetekben igénybe vehetőekkel egyenértékű jogorvoslatokat biztosítsanak. Ezért a gyanúsítottnak vagy a vádlottnak lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy vitassa az ügyész által a bizonyítékok átadására irányuló ENYH kibocsátása során elvégzett arányossági vizsgálatot.³⁸ Az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv összefüggésében nem ez a helyzet.

100. Végezetül szeretnék röviden foglalkozni a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelvnek³⁹ a kibocsátó hatóság meghatározása szempontjából betöltött jelentőségével. Ez a kérdés azért merült fel, mert a Bíróság a La Quadrature du Net ítéletében kifejtette, hogy az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv nem alkalmazandó az adatok közvetlen elfogására, viszont a nemzeti jogot alkalmazni kell „[a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv] alkalmazására is figyelemmel”.⁴⁰ Az tehát a kérdés, hogy a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelvből következik-e az a kötelezettség, hogy elfogott adatokból álló bizonyítékok esetében bíróságnak kell kibocsátania a meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH-t.

³⁸ Az EJEB által az Emberi Jogok Európai Egyezményének (EJEE; kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény) a magánélet tiszteletben tartásához való jogot biztosító 8. cikkével kapcsolatban kialakított ítélkezési gyakorlat jogsértést állapított meg azokban az esetekben, amelyekben a jog nem követelt meg arányossági vizsgálatot, és nem írt elő bírósági felülvizsgálatot. Lásd például: EJEB, 2016. január 12., Szabó és Vissy kontra Magyarország ítélet, CE:ECHR:2016:0112JUD003713814, 89. §.

³⁹ A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítések: HL 2018. L 127., 7. o.; HL 2021. L 74., 39. o.; a továbbiakban: a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv).

⁴⁰ 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet (C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 103. pont).

101. A bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv, amely a személyes adatokat védi a bűnügyi nyomozások területén, valóban alkalmazható a jelen ügy körülményeire.⁴¹ Álláspontom szerint mindazonáltal az említett irányelv nem tartalmaz olyan szabályt, amely lehetővé tenné a Bíróság számára annak megállapítását, hogy az uniós jog annak biztosítására kötelezi a tagállamokat, hogy a közlések elfogása útján szerzett adatokhoz való közvetlen ügyészi hozzáférést előzetesen bíróság engedélyezze.

102. Az említett irányelv az adatkezelőként eljáró hatóságok kötelezettségeit szabályozza, amelyek többek között kötelesek arányossági vizsgálatot végezni,⁴² de nem határozza meg, hogy melyek lehetnek ezek a hatóságok.

Közbenső következtetés

103. Az uniós jog nem követeli meg, hogy a titkos távközlési információgyűjtés útján gyűjtött, meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH-t bíróság bocsássa ki, ha a nemzeti jog szerint az ügyész is elrendelhet ilyen átadást egy hasonló belföldi ügyben.

D. Az ENYH-irányelv 31. cikke és az értesítési követelmény

104. Kérdéseinek negyedik csoportjával a kérdést előterjesztő bíróság arra keres választ, hogy a közlések francia hatóságok általi elfogása esetében eleget kellett volna-e tenni az ENYH-irányelv 31. cikke szerinti értesítési kötelezettségnek. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság arra is választ vár, hogy bírósághoz kellett volna-e intézni az ilyen értesítést, mivel a német jog szerint csak bíróság engedélyezhette volna a közlések elfogását.

105. Az ENYH-irányelv 31. cikkének releváns részei értelmében:

„(1) Amennyiben a nyomozási cselekmény foganatosítása érdekében egy tagállam (a továbbiakban: a titkos információgyűjtést végző tagállam) illetékes hatóságai engedélyezték a titkos távközlési információgyűjtést, és az azt elrendelő határozatban feltüntetett célszemély távközlési címét egy olyan másik tagállamban (a továbbiakban: az értesített tagállam) használják, amelytől a titkos információgyűjtéshez nincs szükség technikai segítségre, a titkos információgyűjtést végző tagállam tájékoztatja az értesített tagállam illetékes hatóságát a titkos információgyűjtésről:

a) a titkos távközlési információgyűjtés megkezdése előtt azon esetekben, amikor a titkos információgyűjtést végző tagállam illetékes hatósága annak elrendelésekor tudja, hogy a célszemély az értesített tagállam területén tartózkodik vagy ott fog tartózkodni;

⁴¹ A bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelvre tekintettel vizsgálva a jelen ügy a személyes adatok kezelésének két eseteként jellemezhető: először, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező francia hatóságok voltak az adatkezelők, amikor bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése vagy a vádeljárás lefolytatása céljából elfogták és összegyűjtötték az elektronikus hírközlési adatokat; másodsor, ezen adatoknak a frankfurti ügyészség részére történő átadása révén, amely azokat az ENYH-k alapján Németországban folytatott bűnügyi nyomozás céljából kérte, ez az ügyészség vált adatkezelővé.

⁴² A Bíróság megállapította, hogy a célnak a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelv 4. cikkének (2) bekezdése szerinti megváltozása esetén az ezen irányelv hatálya alá tartozó adatkezelésre irányadó elveknek való megfelelés vizsgálatát minden egyes adatkezelés esetében különös és önálló jelleggel kell elvégezni (lásd: 2022. december 8-i Inspektor v Inspektorata kam Visshia sádeben savet [A személyes adatok kezelésének céljai – nyomozás] ítélet, C-180/21, EU:C:2022:967, 56. pont).

b) a titkos távközlési információgyűjtés ideje alatt vagy annak befejezését követően azonnal, amint tudomására jutott, hogy a célszemély a titkos információgyűjtés ideje alatt az értesített tagállam területén tartózkodik vagy ott tartózkodott.

(2) Az (1) bekezdésben említett értesítéshez a C. mellékletben szereplő formanyomtatványt kell használni.

[...]”

106. Az ENYH-irányelv 31. cikke olyan helyzetekre vonatkozik, amelyekben egy tagállam egy másik tagállam területén végez titkos távközlési információgyűjtést anélkül, hogy szükség lenne az utóbbi állam technikai segítségére.⁴³

107. E rendelkezés két célt szolgál. Először is, a kölcsönös jogsegélyről szóló korábbi megállapodásokból eredő nemzetközi udvariasság folytatásaként⁴⁴ az értesítési kötelezettség szerepe a kölcsönös bizalom erősítése a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség résztvevői között.⁴⁵ Másodsor, az értesítés szerepe, hogy lehetővé tegye az értesített tagállam számára a területén tartózkodó egyének alapvető jogainak védelmét.⁴⁶

108. Az ENYH-irányelv 31. cikke olyan helyzetre vonatkozik, amelyben határokon átnyúló intézkedésre kerül sor, bár ENYH nélkül, mert azt egy tagállam egyoldalúan hajtja végre.⁴⁷

109. Ez az értelmezés az ENYH irányelv 31. cikkének szövegéből következik, amely az ENYH-irányelv 30. cikkével ellentétben egyáltalán nem tesz említést ENYH kibocsátásáról. Hasonlóképpen, a 31. cikk nem a „kibocsátó” és a „végrehajtó”, hanem a „titkos információgyűjtést végző” és az „értesített” tagállam kifejezéseket használja.⁴⁸

110. Véleményem szerint e rendelkezés pontosan olyan helyzetekre vonatkozik, mint amilyen a francia bűnügyi nyomozás keretében a németországi mobiltelefonokon lévő távközlési adatok Franciaország általi elfogása. Franciaországnak ezért azonnal tájékoztatnia kellett volna a német hatóságokat, amint tudomására jutott, hogy az elfogott adatok egy része németországi mobiltelefonokról származik.⁴⁹

⁴³ Olyan helyzetekben, amelyekben technikai segítségre van szükség attól a tagállamtól, amelynek területén a titkos információgyűjtést végzik, az ENYH-irányelv 30. cikkét kell alkalmazni.

⁴⁴ Az ENYH-irányelv 31. cikkének szövege nagymértékben megegyezik a Tanács által az Európai Unióról szóló szerződés 34. cikkének megfelelően létrehozott, az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló egyezmény (HL 2000. C 197., 3. o.; magyar nyelvű kiadás 19. fejezet, 8. kötet, 205. o.) 20. cikkének szövegével.

⁴⁵ Bachmaier, L., 19. lábjegyzet, a 330. oldalon.

⁴⁶ Az ENYH-irányelv 31. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi különösen az értesített állam érintett hatósága számára, hogy megvizsgálja, hogy hasonló belföldi esetben megengedett lenne-e az ilyen titkos információgyűjtés, és hogy az értesítés kézhezvételétől számított 96 órán belül értesítse a titkos távközlési információgyűjtést végző tagállamot arról, hogy a titkos távközlési információgyűjtést nem lehet elvégezni, azt be kell fejezni, vagy hogy a megszerzett adatokat egyáltalán ne használják fel, illetve bizonyos feltételek teljesítése esetén használják fel.

⁴⁷ Ezért nem értek egyet a francia kormánnyal, amely azzal érvelt, hogy az ENYH-irányelv 31. cikke nem alkalmazható a jelen ügyre, mert a közlések elfogására nem egy ENYH végrehajtása céljából, hanem bármiféle ENYH kibocsátását megelőzően került sor.

⁴⁸ Bachmaier, L., 19. lábjegyzet, a 331. oldalon.

⁴⁹ Az ENYH-irányelv 31. cikkében előírt értesítési kötelezettség teljesítéséhez Franciaországnak az ezen irányelv C. mellékletében szereplő formanyomtatványt kellett volna használnia.

111. Melyik német hatóságot kellett volna értesítenie Franciaországnak? Az ENYH-irányelv nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy megjelöljék az ilyen értesítések fogadására hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságot, mint ahogyan azt néhány más helyzetben teszi.⁵⁰ A titkos információgyűjtést végző államnak ezért nem lehet tudomása arról, hogy az értesített tagállamban melyik szerv rendelkezik hatáskörrel ilyen értesítés fogadására.

112. Franciaország tehát nem volt köteles értesíteni a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező német bíróságot, de értesíthette volna például az ügyészt is. Az értesített tagállamok feladata az ilyen értesítés fogadása és annak a nemzeti jog szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz történő továbbítása.

Közbenső következtetés

113. Az a tagállam, amely egyoldalú bűnügyi nyomozása vagy büntetőeljárása során másik tagállam területén fog el távközlési információkat, köteles e másik államot értesíteni a titkos információgyűjtésről.

114. Ezt az értesítést bármely olyan hatósághoz intézheti, amelyet a titkos információgyűjtést végző tagállam megfelelőnek tart, mivel ezen államnak nem lehet tudomása arról, hogy melyik hatóság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel hasonló belföldi esetben.

115. Az ENYH-irányelv 31. cikkének egyaránt célja az érintett távközlési felhasználók egyéni védelme és az értesített tagállam szuverenitásának védelme.

E. A bizonyítékok elfogadhatósága

116. Kérdéseinek ötödik csoportjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy annak megállapítása, hogy az ENYH-t az ENYH-irányelv követelményeivel ellentétes módon bocsátották ki, azt eredményezi-e, hogy a kibocsátó tagállamban folytatott büntetőeljárásban nem fogadható el ez a bizonyíték. A kérdést előterjesztő bíróság az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvére hivatkozik. Az utóbbira oly módon hivatkozik, hogy amennyiben az ENYH-irányelvvel ellentétes módon megszerzett bizonyítékot mégis felhasználnák a kibocsátó államban, úgy ez csorbítaná az említett irányelv tényleges érvényesülését.

117. A kérdések e csoportjára röviden lehet válaszolni: az uniós jog nem szabályozza a bizonyítékok büntetőeljárásban való elfogadhatóságának kérdését.

118. Jóllehet az EUMSZ 82. cikk (2) bekezdésének a) pontja felhatalmazta az Európai Uniót a bizonyítékok kölcsönös elfogadhatóságával kapcsolatos minimális harmonizáció elvégzésére, erre még nem került sor.⁵¹

⁵⁰ Lásd az ENYH-irányelv 33. cikkének (1) bekezdését.

⁵¹ Ligeti, K. és szerzőtársai megemlítik, hogy a tagállamok a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos aggályok miatt vonakodnak a lépés megtételétől, és hogy ez nemzeti szinten befolyásolná a fékek és ellensúlyok rendszereit (Ligeti, K., Garamvölgy, B., Ondrejová, A. és von Galen, M., „Admissibility of Evidence in Criminal Proceedings in the EU”, *eu crim*, 3. kötet, 2020, 201. o., a 202. oldalon a 14. lábjegyzet).

119. Egyedül az ENYH-irányelv 14. cikke (7) bekezdésének második mondata tesz említést az ENYH révén szerzett bizonyítékok értékeléséről: „A tagállamok – a nemzeti eljárási szabályok sérelme nélkül – biztosítják, hogy a kibocsátó államban zajló büntetőeljárások során, az ENYH révén szerzett bizonyítékok értékelésekor a védelem jogait [helyesen: a védelemhez való jogot], valamint a tisztességes eljáráshoz való jogot tiszteletben tartsák.”⁵²

120. A tárgyaláson arra a kérdésre, hogy az említett rendelkezésnek van-e bármilyen hatása a bizonyítékok elfogadhatóságára vonatkozó tagállami szabályokra, a Bizottság kijelentette, hogy az ilyen következtetés túl messzire vezetne. Kifejtette, hogy az említett mondat csupán emlékeztetőül szolgál arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47. és 48. cikke által védett jogokat tiszteletben kell tartani. Hajlok arra, hogy egyetértsek ezzel az értelmezéssel, amely elismeri, hogy az uniós politikai folyamat jelenleg nem halad előre a bizonyítékok elfogadhatóságának szabályozásával.

121. Legjobb tudomásom szerint az uniós jog az Európai Ügyészségről szóló rendelet⁵³ 37. cikkének (1) bekezdésében került legközelebb a bizonyítékok elfogadhatóságának szabályozásához: „Az Európai Ügyészség ügyészei vagy a terhelt által a bíróság elé terjesztett bizonyítékok elfogadása nem tagadható meg csupán azon az alapon, hogy az adott bizonyítékot egy másik tagállamban vagy egy másik tagállam jogával összhangban gyűjtötték.”

122. Ez a rendelkezés azonban csupán annyit árul el, hogy a bizonyítékok nem utasíthatók el *azért, mert* azokat külföldön vagy egy másik tagállam joga alapján gyűjtötték; nem ír elő további korlátozásokat a nemzeti bíróság számára a bizonyítékok elfogadhatósága általa történő értékelésének módját illetően.

123. Ugyanez a megközelítés megtalálható az EJEB ítélkezési gyakorlatában is. Az EJEB egyértelműen megállapította, hogy a bizonyítékok elfogadhatósága a nemzeti jogra tartozó kérdés,⁵⁴ míg az EJEE 6. cikke esetleges megsértésének értékelése során „a bíróság az eljárást mint egészet vizsgálja, figyelembe véve a védelemhez való jogot, de a társadalomnak és az áldozatoknak a vádeljárás megfelelő lefolytatásához fűződő érdekét, valamint – szükség esetén – a tanúk jogait is”.⁵⁵

124. Bár a szakirodalom kritikával illeti e mérce elégtelenségét, különösen a tagállamok eljárási jogai közötti különbségek fényében,⁵⁶ mindez semmit nem változtat azon, hogy uniós szinten jelenleg nincs szabályozva a bizonyítékok elfogadhatósága.

125. Összefoglalva, az uniós jog fejlődésének jelenlegi állapotában a tagállamok joga szabályozza azt a kérdést, hogy elfogadhatók-e a nemzeti vagy az uniós jog megsértésével megszerzett bizonyítékok.

⁵² Az ENYH-irányelv (34) preambulumbekkezdése ezen túlmenően a következőket mondja ki: „Továbbá ugyanezen okból annak megítélését, hogy egy elem felhasználható-e bizonyítékként – így az ENYH céljának megállapítását is – a kibocsátó hatóságra kell bízni.”

⁵³ Az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről szóló, 2017. október 12-i (EU) 2017/1939 tanácsi rendelet (HL 2017. L 283., 1. o.) (a továbbiakban: az Európai Ügyészségről szóló rendelet).

⁵⁴ EJEB, 1988. július 12., Schenk kontra Svájc ítélet, CE:ECHR:1988:0712JUD001086284, 45. és 46. §; EJEB, 2017. július 11., (2. sz.) Moreira Ferreira kontra Portugália ítélet, CE:ECHR:2017:0711JUD001986712, 83. §; EJEB, 2007. március 1., Heglas kontra Cseh Köztársaság ítélet, CE:ECHR:2007:0301JUD000593502, 84. §.

⁵⁵ EJEB, 2017. január 17., Habran és Dalem kontra Belgium ítélet, CE:ECHR:2017:0117JUD004300011, 96. §.

⁵⁶ Hecker, B., „Mutual Recognition and Transfer of Evidence. The European Evidence Warrant” in: Ruggeri, S. (szerk.), *Transnational Inquiries and the Protection of Fundamental Rights in Criminal Proceedings: A Study in Memory of Vittorio Grevi and Giovanni Tranchina*, Springer, Berlin, 2013, a 277. oldalon; Armada, L., 19. lábjegyzet, a 30. oldalon.

126. Az ENYH-irányelvben az ENYH kibocsátására vonatkozóan előírt feltételeknek való esetleges meg nem felelés következményei csekély számúak: az ENYH-irányelv 6. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben valamely végrehajtó hatóság azt feltételezi, hogy a 6. cikk (1) bekezdését nem tartották be, konzultációt folytathat a kibocsátó hatósággal az ENYH kibocsátásának fontosságáról, és az említett konzultációt követően a kibocsátó hatóság dönthet az ENYH visszavonásáról.

127. Következésképpen a bizonyítékok elfogadhatóságának kérdése jelenleg a nemzeti jogra tartozik. Mindazonáltal azokban a kérdésekben, amelyekben az uniós jogot kell alkalmazni, a releváns nemzeti rendelkezések nem sérthetik a Charta 47. és 48. cikkét.⁵⁷

128. Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés eljárási elve olyan helyzetekre vonatkozik, amelyekben az uniós jog jogorvoslat nélkül biztosít jogokat az egyéneknek. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy egy uniós jogban biztosított jog ugyanolyan feltételek mellett érvényesülhessen, mint egy hasonló, nemzeti jogban biztosított jog, és az alkalmazandó eljárási szabályok nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné az ilyen jogok érvényesítését.⁵⁸

129. Az uniós jog mindazonáltal nem biztosít jogot az egyéneknek a bizonyítékok elfogadhatóságával (illetve elfogadhatatlanságával) kapcsolatban. Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve nem alkalmazható.

130. Végül, még ha a bizonyítékok elfogadhatatlansága mint az ENYH-irányelv megsértésének következménye (vitathatatlanul) fokozná is ezen irányelv hatékony érvényesülését, ez nem hatalmazza fel a Bíróságot ilyen szabály megalkotására.

Közbenső következtetés

131. Fejlődésének jelenlegi állapotában az uniós jog nem szabályozza az ENYH-irányelv követelményeivel ellentétes módon kibocsátott ENYH útján gyűjtött bizonyítékok elfogadhatóságát. A bizonyítékok elfogadhatósága a nemzeti jogra tartozó kérdés, amelynek azonban meg kell felelnie a Charta 47. és 48. cikkében rögzített védelemhez való jog követelményeinek.

IV. Véglökvetkeztetés

132. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen válaszoljon a Landgericht Berlin (berlini regionális bíróság, Németország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre:

1) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések első csoportjára válaszul:

⁵⁷ 2023. szeptember 7-i Rayonna prokuratura Lovech, teritorialno otdelenie Lukovit (Motozás) ítélet (C-209/22, EU:C:2023:634, 58. és 61. pont).

⁵⁸ Megállapította: 1976. december 16-i Rewe-Zentralfinanz és Rewe-Zentral ítélet (33/76, EU:C:1976:188, 5. pont); 1976. december 16-i Comet ítélet (45/76, EU:C:1976:191, 13. pont). A közelmúltból lásd például: 2023. július 13-i CAJASUR Banco ítélet (C-35/22, EU:C:2023:569, 23. pont).

Ha az alapul szolgáló intézkedést a végrehajtó államban bíróság engedélyezte, az ilyen bizonyíték átadására irányuló európai nyomozási határozatot (ENYH) nem szükséges szintén bíróságnak kibocsátania, még akkor sem, ha a kibocsátó állam joga szerint az alapul szolgáló bizonyítékgyűjtést bíróságnak kellett volna elrendelnie.

Az a körülmény, hogy a titkos információgyűjtésre egy másik tagállam területén került sor, nem bír jelentőséggel a kibocsátó hatóság meghatározása szempontjából.

Az uniós jog nem követeli meg, hogy a titkos távközlési információgyűjtés útján gyűjtött, meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH-t bíróság bocsássa ki, ha a nemzeti jog szerint az ügyész is elrendelhet ilyen átadást egy hasonló belföldi ügyben.

2) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések második csoportjára válaszul:

A meglévő bizonyítékok átadását kérő ENYH szükségességének és arányosságának vizsgálata a kibocsátó hatóság feladata a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nemzeti bíróság általi felülvizsgálat lehetőségével. E vizsgálat során figyelembe kell venni, hogy a nemzeti hatóság által az elfogott kommunikációs adatokhoz való hozzáférés az érintett személyek magánéletébe való súlyos beavatkozást jelent. Ezt a beavatkozást a bűncselekmények nyomozásához és a vádeljárás lefolytatásához fűződő nyomós közérdeknek kell ellensúlyoznia.

3) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések harmadik csoportjára válaszul:

A másik államnak már birtokában lévő bizonyíték átadására irányuló ENYH kibocsátása esetén a büntetőügyekben kibocsátott európai nyomozási határozatról szóló, 2014. április 3-i 2014/41/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 6. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő, hasonló belföldi ügyre való hivatkozás megköveteli a kibocsátó hatóságtól annak megállapítását, hogy a releváns nemzeti jog lehetővé teszi-e, és ha igen, milyen feltételek mellett, a közlések elfogása révén gyűjtött bizonyíték belföldi büntetőeljárások közötti átadását.

Annak eldöntésekor, hogy kibocsáthat-e meglévő bizonyítékok átadására irányuló ENYH-t, a kibocsátó hatóság nem vizsgálhatja azon bizonyítékok alapul szolgáló, végrehajtó állambeli megszerzésének jogszerűségét, amelyek átadását ENYH útján kéri.

Az előző választ nem befolyásolja az a körülmény, hogy az alapul szolgáló intézkedéseket a kibocsátó állam területén hajtották végre, vagy hogy azok a kibocsátó állam érdekében álltak.

4) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések negyedik csoportjára válaszul:

Az a tagállam, amely egyoldalú bűnügyi nyomozása vagy büntetőeljárása során másik tagállam területén fog el távközlési információkat, köteles e másik államot értesíteni a titkos információgyűjtésről.

Ezt az értesítést bármely olyan hatósághoz intézheti, amelyet a titkos információgyűjtést végző tagállam megfelelőnek tart, mivel ezen államnak nem lehet tudomása arról, hogy melyik hatóság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel hasonló belföldi esetben.

A 2014/41 irányelv 31. cikkének egyaránt célja az érintett távközlési felhasználók egyéni védelme és az értesített tagállam szuverenitásának védelme.

5) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések ötödik csoportjára válaszul:

Fejlődésének jelenlegi állapotában az uniós jog nem szabályozza a 2014/41 irányelv követelményeivel ellentétes módon kibocsátott ENYH útján gyűjtött bizonyítékok elfogadhatóságát. A bizonyítékok elfogadhatósága a nemzeti jogra tartozó kérdés, amelynek azonban meg kell felelnie az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. és 48. cikkében rögzített védelemhez való jog követelményeinek.